

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΒΟΛΟΚΟΛΑΜΣΚ ΙΛΑΡΙΩΝ

Αντικανονικές οι κινήσεις από το Φανάρι

Ο επικεφαλής των Εξωτερικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας τονίζει ότι το Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολης δεν απάντησε καν στις προτάσεις για διάλογο επί του ουκρανικού εκκλησιαστικού ζητήματος.

ΣΤΗ ΜΑΡΙΝΑ ΖΙΩΖΙΟΥ
mzioziou@ethnos.gr

«**Ο** ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΣ περί του “προσωρινού” της μεταβίβασης της Μητρόπολης Κιέβου στο Πατριαρχείο Μόσχας βασίζεται σε μια σκόπιμη και ανεπιμέλητη ερμηνεία των κειμένων, τα οποία υπέγραψε το 1686 ο Πατριάρχης Διονύσιος. Είμαστε πρόθυμοι για μια αντικειμενική και εμπειρισταμένη συζήτηση με το Οικουμενικό Πατριαρχείο» αναφέρει σε μια συνέντευξη-ποταμό στο «Εθνος της Κυριακής» ο επικεφαλής του Τμήματος Εξωτερικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας, μητροπολίτης Βολοκόλαμσκ, Ιλαρίων. Ο Ρώσος ιεράρχης μιλάει για την κριτική που δέχεται όλο αυτό το διάστημα και ξεκαθαρίζει πως οι ουκρανικές Αρχές δεν αποκρύπτουν ότι γι' αυτούς είναι πολιτικός σκοπός το Αυτοκέφαλο, ενώ θεωρεί πως η πολιτικοποίηση της εκκλησιαστικής ζωής μόνο διχάζει ακόμη πιο βαθιά τους ανθρώπους.

Σεβασμιώτατε, για πρώτη φορά το Οικουμενικό Πατριαρχείο δημοσιοποίησε ιστορικά έγγραφα με τα οποία αποδεικνύεται, όπως ισχυρίζεται, ότι η Εκκλησία της Ουκρανίας ποτέ δεν έπαψε να είναι υπό τη δικαιοδοσία του Οικουμενικού Θρόνου. Θα θέλαμε την άποψή σας.

Μόνο δύο κείμενα έχουν αναρτηθεί στην επίσημη ιστοσελίδα του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως που αφορούν τη μεταβίβαση της Μητρόπολης Κιέβου στη δικαιοδοσία του Πατριαρχείου Μόσχας και αυτά μάλιστα δεν είδαν το φως της δημοσιότητας για πρώτη φορά. Στη χώρα μας είναι αρκετά γνωστά και δημοσιεύονται κατ' επανάληψη από τον 19ο αιώνα. Εντούτοις, καιρόμαστε για τη δυνατότητα της, έστω και εξ αποστάσεως, συζήτησεως αυτών, και είμαστε πρόθυμοι να συντελέσουμε στη διευρύνση του επιστημονικού ορίζοντα των αντιπάλων μας. Τώρα, τουλάχιστον, καθίσταται σαφές σε ποια επιχειρήματα θέλουν να στηριχθούν. Στο πρόσφατο τεύχος του περιοδικού «Tserkon i vriemlia» («Εκκλησία και χρόνος») του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων κυκλοφόρησαν τα πρώτα άρθρα των κορυφαίων Ρώσων ιστορικών σχετικά με την κανονική ενότητα της Ρωσικής Εκκλησίας και τη μεταβίβαση της Μητρόπολης Κιέβου στο Πατριαρχείο Μόσχας.

Προ ολίγων ημερών είδα ένα άρθρο με τον τίτλο «Ιστορικά και κανονικά ερείσματα ενότητας της Ρωσικής Εκκλησίας» του ιερέα Μιχαήλ Ζελτόφ, όπου παρατίθενται λεπτομερώς τα γεγονότα του 1686 και ανασκευάζονται ανυπόστατες γνώμες προκατειλημμένων ερευνητών. Θα συνεχι-

σθούν τα δημοσιεύματα αυτά, προκειμένου να έχει τη δυνατότητα ένας προσεκτικός αναγνώστης να αξιολογήσει αντικειμενικά τα επιχειρήματα αμφοτέρων των πλευρών. Θα αναλάβουμε και τη μετάφραση στα ελληνικά αυτού του επιστημονικού υλικού. Μέχρι το τέλος της χρονιάς θα κυκλοφορήσουμε μια θεμελιώδη μελέτη εκατοντάδων σελίδων αρχειακού υλικού, με πολλά εκ των εγγράφων αυτών να δημοσιεύονται για πρώτη φορά. Ένα μέρος αυτών είναι ήδη διαθέσιμα στην ιστοσελίδα «Pravoslavnaya encyclopedia». Δεν είναι δυνατόν να παραθέσω όλες αυτές τις αποδείξεις στο πλαίσιο μιας σύντομης συνέντευξης. Εκείνο, όμως, το οποίο μπορώ να πω είναι ότι ο ισχυρισμός περί του «προσωρινού» της μεταβίβασης της Μητρόπολης Κιέβου στο Πατριαρχείο Μόσχας βασίζεται σε μια σκόπιμη και ανεπιμέλητη ερμηνεία των κειμένων τα οποία υπέγραψε το 1686 ο Πατριάρχης Διονύσιος. Πιστέψτε μας, είμαστε πρόθυμοι για μια αντικειμενική και εμπειρισταμένη συζήτηση. Επιπλέον, κάναμε πρόταση στο Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολης να προχωρήσουμε σ' έναν γόνιμο διάλογο επί του θέματος, να διεξαγάγουμε ένα κοινό συνέδριο, χωρίς να λάβουμε μέχρι σήμερα καμία απάντηση. Ενώ πρόκειται για ένα άκρως σημαντικό ζήτημα, το οποίο αφορά πολλά εκατομμύρια Ορθόδοξων Ουκρανών.

Εχετε βρεθεί στο στόχαστρο δυσμενών σχολίων για τη ρητορική σας απέναντι στο Οικουμενικό Πατριαρχείο για το ουκρανικό ζήτημα. Κάποιοι θεωρούν ότι δεν συνάδει με τα χριστιανικά ιδεώδη. Είναι μια άδικη κριτική απέναντί σας και γιατί συμβαίνει αυτό;

Είμαι γνώστης αυτής της κριτικής, η οποία ενίοτε προσλαμβάνει έναν παράλογο χαρακτήρα. Επί παραδείγματι, ένα πρόσφατο δημοσίευμα στο επίσημο blog του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, το «Φως Φαναρίου», εξαπέλυσε κατηγορίες κατά του προσώπου μου, προσάπτοντάς μου «σχέσεις» με το σχίσμα των παλαιοπίστων, προβαίνοντας και σε ανάρτηση του σχετικού φωτογραφικού υλικού, όπου παρίσταμαι την ώρα της λειτουργίας σε ιερό ναό των «edinovertsy» («ομοδόξων»). Ένας άνθρωπος που διαθέτει έστω και ελάχιστες γνώσεις για την ιστορία της ρωσικής Εκκλησίας, γνωρίζει ότι οι «edinovertsy» είναι όσοι ακολουθούν το «παλαιό τυπικό», αλλά εντάχθηκαν στην κανονική Εκκλησία. Σε αντιδιαστολή προς το ουκρανικό σχίσμα, αποτελούν κανονικό μέρος της καθ' ημάς Εκκλησίας και του συνόλου της κανονικής οικουμενικής Ορθοδοξίας. Πράγματι, ως χριστιανός και επιστήμονας, με στενοχωρεί βαθιά αυτό το ύφος της πολεμικής. Θέλουμε οι αδελφοί μας να έχουν πρόσβαση σε αντικειμενικές πληροφορίες, να έχουν βελτιωμένες και βαθύτερες γνώσεις της ιστορίας της ρωσικής Εκκλησίας και της σημερινής κατάστασης, όπως και του ουκρανικού εκκλησιαστικού. Τούτο θα ήταν πολύ πιο λυσιτελές για όλους μας, με αποτέλεσμα ο διάλογός μας να αναδειχθεί πιο αποτελεσματικός και καρποφόρος.

Πρόσφατα σε αγγλική μετάφραση κυκλοφόρησε η ομιλία του επισκόπου Χριστούπολεως Μακαρίου κατά την τελευταία Σύναξη της Ιεραρχίας του Θρόνου με τίτλο «Το εκκλησιαστικό πρόβλημα της Ουκρανίας». Προκαλούν έκπληξη οι τόσο ελλιπείς γνώσεις του για την ιστορία του ουκρανικού εκκλησιαστικού ζητήματος. Σύγχυση γεγονότων της Ιστορίας, της Εκκλησίας μας, εσφαλμένες χρονολογήσεις, σύγχυση συνόδων και μη κανονικών οντοτήτων της Ρωσίας και της Ουκρανίας. Αρκεί να αναφέρουμε ότι σειρά «συνελεύσεων» των Ρώσων «ανακαινιστών» και λοιπών σχισματικών του 20ού αιώνα παρατίθενται ως σύνοδοι της κανονικής Εκκλησίας. Είναι φοβερό να φαντασθεί κανείς ότι η επίσημη θέση του Οικουμενικού Πατριαρχείου δύναται να στηριχθεί επί παρόμοιων «ερευνών»!

Πριν από λίγες μέρες δημοσιοποιήσατε φωτογραφικό υλικό, σύμφωνα με το οποίο ο πρόεδρος της Ουκρανίας κ. Ποροσένκο εμφανίζεται να συμμετέχει ως ιερόπαις σε λιτανεία της ορθόδοξης Εκκλησίας της Ουκρανίας του Πατριαρχείου Μόσχας, ενώ κάποια χρόνια μετά ως πρόεδρος πλέον κοινωνεί από τα χέρια του συνίτη Αρχιεπισκόπου. Πώς πιστεύετε ότι η συγκεκριμένη αποκάλυψη θα

βοηθήσει στην έκβαση του ουκρανικού ζητήματος;

Δεν ανάρτησα αυτές τις φωτογραφίες. Εδώ και μερικά χρόνια κυκλοφορούν στο Διαδίκτυο. Η γενομένη μετάληψη του κ. Ποροσένκο είναι γεγονός. Η εξέλιξη των θρησκευτικών πεποιθήσεων του προέδρου της Ουκρανίας είναι προσωπική του υπόθεση. Τα τελευταία χρόνια στην Ουκρανία έχουν αλλάξει εντελώς τόσο οι Αρχές όσο και η πολιτική ατζέντα με την αύξηση της πολιτικής επιρροής της Ελληνόρρυθμης Καθολικής Εκκλησίας της Ουκρανίας.

Κατά τη γνώμη μου, ούτε οι Αρχές αλλά ούτε η πολιτική ατζέντα δεν πρέπει να επηρεάσουν την κατάσταση της Εκκλησίας στη χώρα και να παρεμβαίνουν στην εσωτερική της ζωή. Ακόμη περισσότερο, εάν οι πολιτικοί αυτοί δεν πρεσβεύουν την Ορθόδοξη πίστη ούτε στο ελάχιστο. Οι ουκρανικές Αρχές δεν αποκρύπτουν ότι γι' αυτούς είναι πολιτικός σκοπός το Αυτοκέφαλο. Ο κ. Ποροσένκο το είχε δηλώσει άμεσα και κατ' επανάληψη. Η κανονική Εκκλησία στην Ουκρανία δέχεται πολιτική και διοικητική πίεση. Στη Βουλή καταγράφονται νομοσχέδια τα οποία εισάγουν διάκριση εις βάρος της, της αρπάζουν ναούς, εκπρόσωποι ακραίων οργανώσεων ξυλοκοπούν τον κλήρο και τους πιστούς της. Όμως, το ουκρανικό εκκλησιαστικό είναι κυρίως το εσωτερικό θέμα θεραπείας του σχίσματος και της αποκαταστάσεως της ενότητας της Εκκλησίας. Η Εκκλησία είναι η μόνη η οποία μπορεί να τα καταφέρει, ενώ οι πολιτικοί εδώ αποδεικνύονται ανίκανοι. Η πολιτικοποίηση της εκκλησιαστικής ζωής μόνο διχάζει ακόμη πιο βαθιά τους ανθρώπους.

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο και το Πατριαρχείο Μόσχας έχουν συμπορευτεί ανά τους αιώνες, υπερνικώντας τις εκάστοτε δυσκολίες που έχουν προκύψει. Αυτό που σας ενώνουν δεν είναι περισσότερο και πιο ισχυρά απ' αυτά που σας διχάζουν;

Πάντα πιστεύαμε και εξακολουθούμε να πιστεύουμε ότι η ιερά Ορθόδοξη πίστη, η οποία ενώνει τις Εκκλησίες μας, θα νικήσει τελικά τις σημερινές διαφορές, προκαλούμενες από τις προσπάθειες παρεμβολής των δυνάμεων αυτού του κόσμου στην εκκλησιαστική ζωή.

Ωστόσο, η διατήρηση της κοινής μας Ορθόδοξης μαρτυρίας απαιτεί μια κοινή προσπάθεια στη διατήρηση της εκκλησιαστικής κανονικής τάξης, η οποία καταστρέφεται τώρα με μονομερείς κινήσεις του Πατριαρχείου της Κωνσταντινούπολης. ●

Πάντα πιστεύαμε και εξακολουθούμε να πιστεύουμε ότι η ιερά Ορθόδοξη πίστη, η οποία ενώνει τις Εκκλησίες μας, θα νικήσει τελικά τις σημερινές διαφορές.